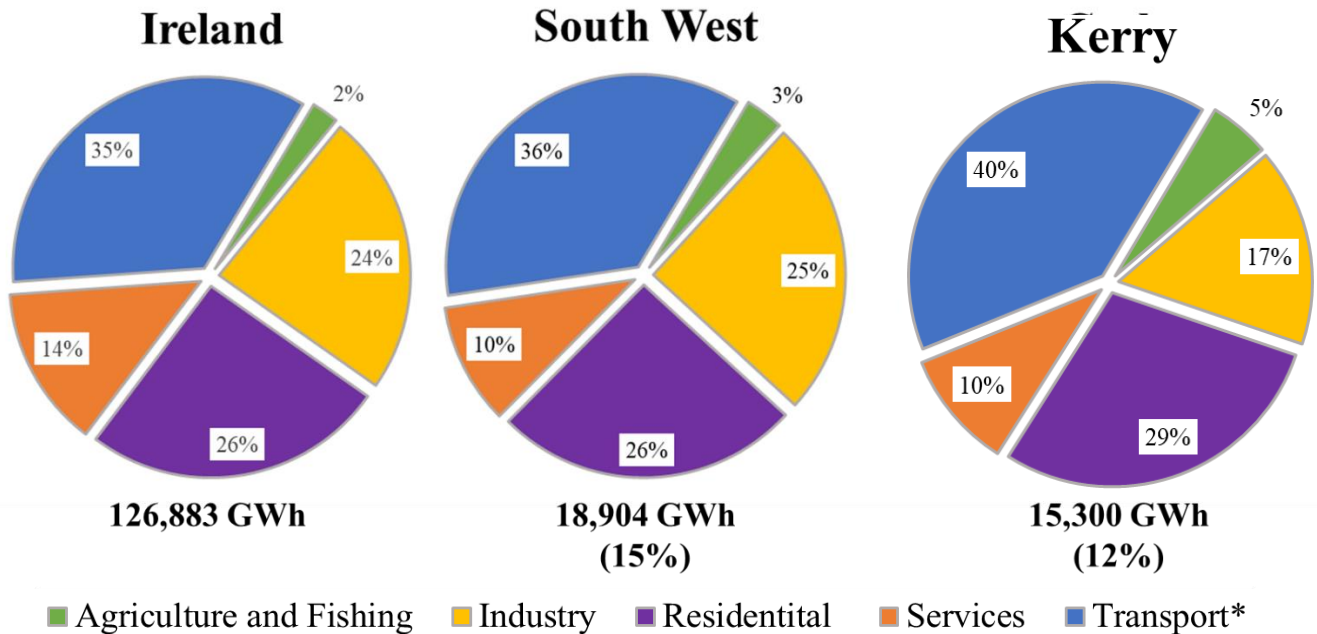

An Dúshlán; fuinneamh agus astaíochtaí gáis ceaptha teasa (GCT) Chontae Chiarraí

Tá éileamh fuinnimh Chontae Chiarraí beagáinín difriúil ón meán náisiúnta, le sciar níos lú tionsclaíochta ag Chiarraí, agus sciar níos mó maidir le talmhaíocht agus iompar. Bhí réigiún an Iar-Dheiscirt (Chiarraí agus Corcaigh) freagrach as 15% d'éileamh fuinneamh na hÉireann sa bhliain 2018.

*le heitlíocht, turasóireacht bhreosla agus loingseoireacht as an áireamh

Is iad taisteal i ngluaisteáin phríobháideacha agus téamh tithe an dá fhoinsé is mó CO₂ bainteach le húsáid fuinnimh.

ktonne CO ₂ emissions Co. Kerry in 2018		Oil	Natural Gas	Solid Fuel	Electricity	Energy Related Emissions	% Share	Agriculture* (non-energy)	Total Emissions	% Share
Agriculture and Fishing										
	Agriculture	36			14	50	5%	1,064	1,114	54%
	Fishing	3				3	0.3%		3	0.1%
	Subtotal					53	5%		1,117	55%
Industry										
	Heat	77		13		89	9%		89	4%
	Electricity				80	80	8%		80	4%
	Subtotal					170	17%		170	8%
Residential										
	Heating and hot water	140		57	25	222	23%		222	11%
	Lighting, appliances, etc.				78	78	8%		78	4%
	Subtotal					300	31%		300	15%
Services										
	Commercial	30			50	80	8%		80	4%
	Public	16			11	27	3%		27	1%
	Subtotal					108	11%		108	5%
Transport**										
	Private Car	194				194	20%		194	9%
	Freight	97				97	10%		97	5%
	Public service and other vehicles	59				59	6%		59	3%
	Subtotal					350	36%		350	17%
						980			2,044	

*a chothrom d'astaíochtaí CO₂ ó stoc agus bainistíocht talún, ** le heitlíocht, turasóireacht bhreosla agus loingseoireacht as an áireamh

Réiteach na faidhbe; is fútsa é!

Is féidir le mic léinn ceann de na trí thionscadal seo a leanas a roghnú;

Taisteal – Tar éis na talmhaíochta, is é iompar atá san áit tánaisteach, le gluaisteáin phríobháideacha freagrach as 22% d'éileamh fuinnimh Chiarraí sa bhliain 2018, agus iad ag astú 194 Ktonna de CO₂ (9%)

- Conas a d'fhéadfadh muintir Chiarraí gearradh siar ar chomh mór is atá siad ag brath ar ghluaisteáin peitрил / díosail?
- Cad is féidir a dhéanamh chun daoine a spreagadh chun triail a bhaint as foirmeacha iompair nua nó difriúil?

Téamh tithe – Bhí téamh tithe freagrach as 20% d'éileamh fuinnimh Chiarraí sa bhliain 2018, ag astú 197 ktonna de CO₂ (11%)

- Conas ab fhéidir linn a chinntiú go mbeidh ár dtithe ar fad teo agus compórdach?
- Ar cheart caitheamh le gach saghas tigh mar an gcéanna?

Fuinneamh inathnuaite – Sa bhliain 2018 chaith áitreabhaigh agus gnónna Chiarraí thart ar €250 milliún ar bhreoslaí iontaise iompórtáilte (íle téimh, gás peitрилiam leachtaithe, peitreal, díosal) agus €10 milliún sa bhreis ar bhreoslaí soladacha.

- Cé acu na saghsanna teicneolaíochta fuinnimh inathnuaite ab oiriúnaí dod' cheantar-sa?
- Cad é an breosla iontaise a d'fhéadfaidís seo teacht ina áit?

Nó – d'fhéadfaí do thionscadal féin a chur ar aghaidh.

Ag baint úsáid as an bhfaisnéis ar fad atá curtha ar fáil agus taighde ded' chuid féin, líon isteach múnla an phóstaer nó cruthaigh do mhúnla féin ag baint úsáid as roinnt de, nó gach ceann de, na pointí seo a leanas;

- Pictiúr/líníocht ded' smaoiniamh
- Sonraí an dúshláin atá sé ag tabhairt faoi
- An tairbhe a dtiocfaidh as an réiteach atá á mholadh agat, agus na deacrachtaí a d'fhéadfadh a bheith mar chonstaic ar a chur i bhfeidhm
- Sábháil féideartha ar astaíochtaí CO₂ agus meastacháin de na costaisí nó an sábháil airgid bainteach leis

Roimis an imeacht; cuir tú féin ar an eolas

Cad é plean an rialtais chun dul i ngleic leis an athrú aeráide? Cad a chiallóidh seo do phobal Chiarraí? An aontaíonn tú lena bhfuil molta sa phlean? An bhfuil réitigh eile gurbh fhiú a thabhairt san áireamh?

[Bille Aeráide agus Forbairt ar Charbón Íseal de chuid an Rialtais](#)

[Anailís Ionad MaREI ar na moltaí sa Chlár Rialtais is déanaí chun astaíochtaí a ghearradh faoi 7% gach bliain](#)

Cad iad na roghanna atá ar fáil do dhaoine atá ag iarraidh a lorg carbóin a laghdú?

[Graific faisnéise áisiúil maidir leis na hastaíochtaí CO₂ a mbaineann le roghanna éagsúla timpeall ar do stíl maireachtála](#)

[Achoimre de chuid an SEAI ar Theicneolaíochtaí Inathnuaite](#)

[Tionscadal 'Drawdown' – An 10 réiteach is fearr chun dul i ngleic leis an Athrú Aeráide](#)

Cé chomh sean is atá na tithe i do cheantar-sa? Cén saghas breosla a úsáidtear chun iad a théamh?

<http://census.cso.ie/sapmap/>

[Torthaí do Chiarraí ó Dhaonáireamh 2016](#)